

«ԲԱՐՁՐԱՎՈԼՏ ԷԼԵԿՏՐԱՑԱՆՑԵՐ»

Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

2012թ. դեկտեմբերի 31-ին

ավարտվող տարվա վերաբերյալ

**ԵՐԵՎԱՆ
Ապրիլ 2013**

Բովանդակություն

	Էջ
Տնօրենների խորհրդի կազմ	3
Անկախ ատղիտորական եզրակացություն	4
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Տնօրենների խորհրդի կազմ

<i>Արա Միմոնյան</i>	<i>ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարի տեղակալ, նախագահ</i>
<i>Կորյուն Աթոյան</i>	<i>Երևանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի ռեկտոր</i>
<i>Ռուբիկ Դավթյան</i>	<i>ՀՀ Ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի տնտեսության արտադրական ոլորտի բյուջետային ընթացիկ ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման վարչության պետ</i>
<i>Հայկ Հարությունյան</i>	<i>ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության աշխատակազմի ներդրումային ծրագրերի և կապիտալ ծախսերի համակարգման վարչության պետ</i>
<i>Արմեն Մելիք-Բսրայելյան</i>	<i>ՀՀ Կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության պետական բաժնեմասի կառավարման վարչության պետ</i>
<i>Սահակ Աբրահամյան</i>	<i>«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն</i>

Ընկերության ղեկավար անձնակազմ

<i>Սահակ Աբրահամյան</i>	<i>«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն</i>
<i>Ռուզաննա Զյոսայան</i>	<i>Գլխավոր տնօրենի տեղակալ ֆինանսատնտեսական գծով</i>
<i>Արտավազդ Դազարյան</i>	<i>Գլխավոր հաշվապահ</i>

"ՍՕՍ-ԱՌԻԴԻՏ" ՍՊԸ

"SOS-AUDIT" LTD

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ № 24

«Բարձրավորտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ

*2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա
ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ*

Ներկայացվում է «Բարձրավորտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի ղեկավարությանը

Մեր կողմից իրականացվել է «Բարձրավորտ Էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, որոնք ներառում են 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ՝ զերծ խարդախության կամ սխալների արդյունքում առաջացած էական խեղաթյուրումներից:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մենք պատասխանատու ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է պահպանել վարկեցողության կանոնները և աուդիտը պլանավորել ու անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների առկայության ռիսկերի վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից:

ՀՀ, ք. Երևան 0037, Ա. Տիգրանյան 38/55; Դեմ.՝ (+37410) 201151; Ֆաքս՝ (+37410) 201150
Էլ-փոստ՝ sosaudit@web.am, sosaudit@yandex.ru «Յունիբանկ» ՓԲԸ; հ/հ 241061006276

38/55 A. Tigranyan, 0037 Yerevan, RA; Tel.: (+37410) 201151; Fax: (+37410) 201150
E-mail: sosaudit@web.am, sosaudit@yandex.ru "Unibank" CJSC; CA 241061006276

"ՍՕՍ-ԱՈՒԴԻՏ" ՍՊԸ

"SOS-AUDIT" LTD

Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ առաջնությունը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, և ոչ՝ ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար:

Առաջնության կազմակերպման ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան առաջնության կազմակերպման մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիքի ձևափոխման հիմքեր

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հիմնական միջոցների կազմում ներկայացված են 5,447,332 հազար դրամ ընթացիկ գումարով չհասկացվող հիմնական միջոցներ, որոնց գծով առկա են արժեզրկման հայտանիշներ, սակայն Ընկերության ղեկավարությունը չի գնահատել այդ հիմնական միջոցների գծով փոխհատուցվող գումարը և չի ճանաչել արժեզրկումից կորուստը, ինչը չի համապատասխանում "Ակտիվների արժեզրկում" ՀՀՄՍ 36-ի պահանջներին:

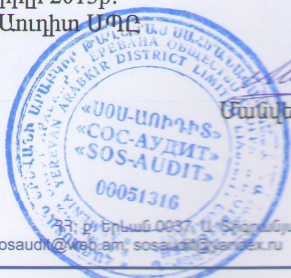
Կիրառելի չէր առաջնության ընթացակարգերի բավարար ընդլայնումը, տվյալ հիմնական միջոցների գծով արժեզրկումից կորստի գնահատման և ֆինանսական հաշվետվությունների վրա արժեզրկումից կորստի ազդեցության չափի որոշման համար:

Ձևափոխված կարծիք

Մեր կարծիքով, բացառությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա «Կարծիքի ձևափոխման հիմքեր» պարբերությունում նշված հարցի ազդեցության, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև մույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների:

16 ապրիլի 2013թ.

ՍՕՍ-ԱՈՒԴԻՏ ՍՊԸ

Գրառվող Վազարյան
Տնօրեն

Աշոտ Բարսեղյան
Առաջնորդ

Էլ-փոստ՝ sosaudit@web.am, sosaudit@yandex.ru 38/55 A. Nizhnyan, 0037 Yerevan, RA; Tel.: (+37410) 201151; Գաքս՝ (+37410) 201150 «Յունիբանկ» ՓԲԸ; h/h 241061006276

E-mail: sosaudit@web.am, sosaudit@yandex.ru 38/55 A. Nizhnyan, 0037 Yerevan, RA; Tel.: (+37410) 201151; Fax: (+37410) 201150 "Unibank" CJSC; CA 241061006276

ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

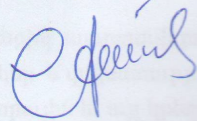
«ԲԷՅ» ՓԲԸ
2012թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտվող տարվա վերաբերյալ

հազար դրամ

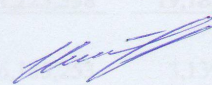
	Ծնթ.	2012	2011
Հասույթ	4	3,498,873	5,410,570
Վաճառքի ինքնարժեք	5	(2,901,512)	(2,823,467)
Համախառն շահույթ		597,361	2,587,103
Վարչական ծախսեր	6	(815,942)	(764,545)
Այլ եկամուտ	7	1,229,962	112,012
Այլ ծախսեր	8	(2,781,658)	(678,035)
Ֆինանսական ծախսեր	9	(841,966)	(342,767)
Ֆինանսական եկամուտներ	10	139,933	251,183
Այլ օգուտ/(վնաս)	11	(1,500,129)	(1,287,858)
Վնաս մինչև հարկումը		(3,972,439)	(122,907)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում/ (ծախս)	12	119,383	(163,388)
Տարվա զուտ վնաս		(3,853,056)	(286,295)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Տարվա ընդհանուր համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(3,853,056)	(286,295)

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության
դեկտեմբերյան կողմից 2013թ. ապրիլի 16-ին: Ֆինանսական հաշվետվություններին կից
ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սահակ Աբրահամյան
Գլխավոր տնօրեն

Արտավազ Դազարյան
Գլխավոր հաշվապահ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՍԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ԲԷՅ» ՓԲԸ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնք.	31.12.2012 <i>հազար դրամ</i>	31.12.2011 <i>հազար դրամ</i>
ՈՉ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Հիմնական միջոցներ	13	50,784,869	47,678,250
Ոչ նյութական ակտիվներ	14	23,636	28,596
Ներդրումներ դուստր ընկերությունում		200	200
Ֆինանսական ակտիվներ	18	-	783,219
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	2,027,442	391,099
Շահութահարկի գծով նվազագույն վճարներ	12	74,545	64,224
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	15	1,929,662	1,229,414
		54,840,354	50,175,002
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	16	1,644,535	1,246,364
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	17	2,305,972	903,797
Շահութահարկի գծով կանխավճար	12	25,881	1,112
Ֆինանսական ակտիվներ	18	1,136,122	3,860,092
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19	269,481	445,534
		5,381,991	6,456,899
Ընդամենը ակտիվներ		60,222,345	56,631,901
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	1.1	7,126,346	7,126,346
Էմիսիոն եկամուտ		(119,687)	(119,687)
Պահուստային կապիտալ		162,744	162,744
Կուտակված շահույթ		13,852,021	17,705,077
		21,021,424	24,874,480
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	20	17,964,765	18,124,864
Ակտիվներին վերաբերվող շնորհներ	21	3,258,573	1,060,766
		21,223,338	19,185,630
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	20	6,185,253	3,139,591
Առևտրային եւ այլ կրեդիտորական պարտքեր	22	11,792,330	9,432,200
		17,977,583	12,571,791
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		60,222,345	56,631,901

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ԲԵՅ» ՓԲԸ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ին

ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	2012	2011
	<u>հազար դրամ</u>	<u>հազար դրամ</u>
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ		
Զուտ վնաս	(3,853,056)	(286,295)
Ճշգրտումներ		
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	2,324,136	2,355,948
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվների մաշվածություն	7,865	15,729
ՀՄ-ի արժեզրկումից կորուստ/(կորստի հակադարձում)	(1,504)	-
Հիմնական միջոցների օտարումից (օգուտ)/ վնաս	91,861	(34,152)
Հիմնական միջոցների լուծարումից վնաս	109,252	114,950
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	4,960	3,794
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(119,383)	163,388
Շահութահարկի գծով տուգանքներ և տույժեր	2,074,533	-
Ֆինանսական ծախսեր	841,966	342,767
Ֆինանսական եկամուտներ՝ փոխառությունների գծով	(121,459)	(247,897)
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	(6,267)	(6,430)
Արտարժուրային վնաս ակտիվներին վերաբերող շնորհի գծով	30,741	-
Այլ	68,183	(12,363)
Գործառնական հոսքեր մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունը	1,451,828	2,409,439
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի (աճ)/նվազում	(1,402,175)	(246,303)
Պաշարների (աճ)/նվազում	(39,475)	(66,097)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի աճ/(նվազում)	268,353	(101,728)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր նախքան շահութահարկի վճարումը	278,531	1,995,311
Վճարված շահութահարկ	(3,626,583)	(17,700)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(3,348,052)	1,977,611

**ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ**

Վճարումներ հիմնական միջոցների ձեռքբերման
գծով

(4,599,129) (1,664,744)

ՀՄ-ի օտարումից մուտքեր

21,917 39,392

Վճարումներ ոչ նյութական ակտիվների
ձեռքբերման գծով

- (13,214)

Տրված փոխառություններ

- (1,265,000)

Տրված փոխառությունների մարումից մուտքեր

3,628,732 1,946,457

**Ներդրումային գործունեությունից դրամական
միջոցների հոսքեր**

(948,480) (957,109)

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ**

Վարկերի ստացում

8,710,361 1,594,181

Վարկերի մարում

(4,761,315) (3,159,806)

Վարկային տոկոսների վճարում

(993,095) (292,183)

Արտարժութային վնաս/ (օգուտ) ֆինանսական
գործունեության մասով

1,157,533 1,090,341

**Ֆինանսական գործունեությունից դրամական
միջոցների հոսքեր**

4,113,484 (767,467)

**Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների
զուտ աճ/ (նվազում)**

(183,048) 253,035

Արտարժութային օգուտ/(վնաս) դրամական
միջոցների և դրանց համարժեքների գծով

6,995 7,668

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները
տարեսկզբին

445,534 184,831

**Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները
տարեվերջին**

269,481 445,534

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ԲԵՅ» ՓԲԸ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ին

ավարտվող տարվա վերաբերյալ

հազար դրամ

	Կանոնա դրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Պահուս տային կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2011թ.	7,126,346	(119,687)	162,744	17,991,372	25,160,775
Տարվա շահույթ /(վնաս)	-	-	-	(286,295)	(286,295)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	7,126,346	(119,687)	162,744	17,705,077	24,874,480
Տարվա շահույթ /(վնաս)	-	-	-	(3,853,056)	(3,853,056)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	7,126,346	(119,687)	162,744	13,852,021	21,021,424

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«ԲԵՅ» ՓԲԸ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ին

ավարտվող տարվա վերաբերյալ

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1 Կազմակերպությունը և հիմնական գործունեությունը

«Բարձրավոլտ էլեկտրագանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 1998թ. հուլիսի 27-ի թիվ 450 որոշման հիման վրա՝ «Հայէներգո» ՊԲԸ «Բարձրավոլտ էլեկտրագանցեր» ԴԶ-ի վերակազմավորման ճանապարհով և հանդիսանում է վերջինիս իրավահաջորդը: 1998թ. օգոստոսի 21-ին այն վերակազմավորվել է որպես պետական փակ բաժնետիրական ընկերություն: Ընկերության կանոնադրությունը հաստատված է ՀՀ Էներգետիկայի նախարարության 1998թ. օգոստոսի 14-ի թիվ 254-ԳՄ հրամանով: «Բարձրավոլտ էլեկտրագանցեր» ՊԲԸ-ն 2000թ. փետրվարի 10-ին վերագրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության ձեռնարկությունների պետական ռեգիստրում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն:

Ընկերության միակ բաժնետերը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունը: Ընկերության բաժնետոմսերի կառավարումը փոխանցվել է Հայաստանի Հանրապետության Էներգետիկայի նախարարությանը՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության 2003թ. նոյեմբերի 6-ի թիվ 1694-Ն որոշման:

31.12.2012թ. դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 523,996 հատ հասարակ բաժնետոմս՝ մեկ բաժնետոմսի արժեքը՝ 13,600 դրամ, ընդամենը՝ 7,126,346 հազար դրամ:

Ընկերությունն ունի 9 մասնաճյուղ՝

▪ Արևելյան մասնաճյուղ	▪ Կենտրոն մասնաճյուղ
▪ Արևմտյան մասնաճյուղ	▪ Հյուսիսային մասնաճյուղ
▪ Գորիսի մասնաճյուղ	▪ Նախագիծ մասնաճյուղ
▪ Ջանգեգուրի մասնաճյուղ	▪ Հարավային մասնաճյուղ
▪ Էներգետիկ օբյեկտների կառուցման տնօրինություն մասնաճյուղ	

Ընկերությունն իրականացնում է հետևյալ հիմնական գործունեությունը՝

- Էլեկտրաէներգիայի հաղորդում,
- Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն,
- Էներգետիկ օբյեկտների կառուցման, վերակառուցման, վերազինման, հավաքակցման, վերանորոգման աշխատանքներ,
- Բարձրավոլտ էլեկտրահաղորդման գծերի կառուցում,

- Էներգետիկ օբյեկտների գիտահետազոտական և նախագծային աշխատանքների կատարում:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Չորավար Անդրանիկի 1:
Հարկ վճարողի հաշվառման համարն է՝ 01522459:

1.2 Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանում տեղի են ունեցել քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների վրա: Հետևաբար, Հայաստանում ծավալած գործունեությունը կապված է այնպիսի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործառնությունների վրա տնտեսական իրավիճակի հնարավոր ազդեցության դեկլարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկլարության գնահատականից:

2. Նոր և փոփոխված ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՄ-ներ) կիրառում

2.1. ՖՀՄՄ-ների փոփոխություններ, որոնք ազդում են հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների գումարների կամ բացահայտումների վրա

ՖՀՄՄ-ների հետևյալ փոփոխությունները կիրառվել են հաշվետու տարում:

ՀՀՄՄ 1 “Ֆինանսական Հաշվետվությունների Ներկայացում” ստանդարտում փոփոխություններ

Ընկերությունը ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխության՝ “Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի ներկայացում”, պահանջները կիրառել է գործողության ժամկետից (01.07.2012թ.-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջաններ) առաջ.

- ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխությունը ներմուծել է “Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության” փոխարեն նոր տերմին՝ “Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն”;
- Փոփոխությունը պահանջում է, որ Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածները Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների բաժնում խմբավորվեն երկու կատեգորիաների՝ ա) հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթում կամ վնասում, և բ) հոդվածներ, որոնք հետագայում կարող են վերադասակարգվել շահույթում կամ վնասում, երբ բավարարվեն որոշակի պայմաններ;
- ՀՀՄՄ 1-ը պահանջում է ներկայացնել նախորդող ժամանակաշրջանի սկզբի ֆինանսական վիճակը (ֆինանսական վիճակի երրորդ սյունյակ), երբ կազմակերպությունը հետընթաց փոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, կամ հետընթաց իրականացնում է վերաներկայացում կամ վերադասակարգում: Փոփոխությունը հստակեցնում է, որ սա պահանջվում է, երբ հետընթաց կիրառումը, վերաներկայացումը կամ վերադասակարգումը էական ազդեցություն ունի երրորդ ֆինանսական վիճակի վրա, և անհրաժեշտ չէ ներկայացնել երրորդ ֆինանսական վիճակի համապատասխան ծանոթագրությունները:

Բացառությամբ վերոնշված բացահայտման փոփոխությունների՝ ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն չի ունեցել շահույթի կամ վնասի, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, կամ համապարփակ ընդհանուր արդյունքի վրա:

2.2 Հրապարակված սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՄ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

Ընկերությունը չի կիրառել ՖՀՄՄ-ների հրապարակված հետևյալ նոր ստանդարտները կամ փոփոխությունները, որոնք սակայն դեռևս ուժի մեջ չեն: Ընկերությունը դեռևս չի վերլուծել նոր ստանդարտների հնարավոր ազդեցությունը իր ֆինանսական վիճակի և գործունեության արդյունքների վրա:

- ՖՀՄՄ 9 “Ֆինանսական գործիքներ” (հրապարակվել է 2009թ. նոյեմբերին, վերանայվել է 2010թ. հոկտեմբերին) ստանդարտը ուժի մեջ է 2015թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլատվությամբ: Ստանդարտը կիրառվում է հետընթաց, սակայն 2014թ. հունվարի 1-ից առաջ սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար Ընկերությունը կարող է որոշել չվերաներկայացնել համեմատական տեղեկատվությունը:

Ստանդարտը ներմուծում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր պահանջներ, որոնք փոխարինում են ՀՀՄՍ 39 “*Ֆինանսական գործիքներ: ճանաչումը և չափումը*” ստանդարտում ընդգրկված պահանջներին: ՖՀՄՍ 9-ի հիմնական պահանջը այն է, որ բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները, որոնք գտնվում են ՀՀՄՍ 39-ի շրջանակում, հետագայում չափվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք կազմակերպության կողմից պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքեր ստանալու նպատակով և այդ պայմանագրային դրամական հոսքերը իրենցից բացառապես ներկայացնում են մայր գումարի և տոկոսովճարի վճարումներ, սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Մնացած բոլոր պարտքային գործիքները և բաժնային գործիքները չափվում են իրական արժեքով: Նաև, կազմակերպությունը բաժնային գործիքների (որոնք չեն պահվում վաճառքի համար) իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնում է Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ միայն շահաբաժիններից եկամուտը սովորաբար ճանաչելով շահույթում կամ վնասում:

- ՖՀՄՍ 10, “*Համախմբված ֆինանսական Հաշվետվություններ*” (հրապարակվել է 2011թ. մայիսին) ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2013թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Հետընթաց կիրառումը պահանջվում է համաձայն ՀՀՄՍ 8-ի, “*Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ*”, սակայն չի պահանջվում ճշգրտումներ կատարել այն ներդրումների նկատմամբ, որոնք նախկինում համախմբվել են և շարունակվում են համախմբվել, կամ չեն համախմբվել և շարունակվում են չհամախմբվել:

ՖՀՄՍ 10-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 27, “*Համախմբված և Առանձին ֆինանսական Հաշվետվություններ*”, ստանդարտի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին առնչվող մասերը: ՄՄԿ 12, “*Համախմբում. Հատուկ Նշանակության Կազմակերպություններ*”, մեկնաբանությունը ուժը կորցնում է ՖՀՄՍ 10-ի հրապարակումով: Ըստ ՖՀՄՍ 10-ի համախմբման համար գոյություն ունի միայն մեկ հիմք՝ վերահսկողությունը: Ստանդարտը սահմանում է սկզբունքներ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման համար, երբ Ընկերությունը վերահսկում է մեկ կամ ավելի այլ կազմակերպությունների: Համախմբման նպատակով, վերահսկողությունը սահմանվում է որպես հակվածություն կամ իրավունք, ներդրումից փոփոխական հատույցներ ստանալու, և կարողություն ազդելու այդ հատույցների վրա՝ ներդրողի նկատմամբ իր իրավունքներից ելնելով:

- ՖՀՄՍ 11, “*Համատեղ պայմանավորվածություններ*” (հրապարակվել է 2011թ. մայիսին) ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2013թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, հատուկ անցումային դրույթներով: Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրվում է հատուկ անցումային դրույթներով:

ՖՀՄՍ 11-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 31-ին, “*Բաժնեմասեր (Մասնակցություններ) Համատեղ Ձեռնարկումներում*”: ՄՄԿ 13, “*Համատեղ Վերահսկվող Կազմակերպություններ. Ձեռնարկողների Ոչ Դրամային Ներդրումները*”, ուժը կորցնում է ՖՀՄՍ 11-ի հրապարակումով: Ստանդարտի հիմնական սկզբունքը հետևյալն է՝ համատեղ պայմանավորվածության մասնակիցը, գնահատելով իր իրավունքները և պարտականությունները, որոշում է պայմանավորվածության տեսակը, որի արդյունքում իրականացնում է տվյալ պայմանավորվածության հաշվառումը: Ըստ ՖՀՄՍ 11-ի, համատեղ պայմանավորվածությունը

դասակարգվում է որպես համատեղ գործունեություն կամ համատեղ ձեռնարկում, և պահանջում է, որ համատեղ ձեռնարկումները հաշվառվեն՝ կիրառելով բաժնեմասնակցության մեթոդը:

- ՖՀՄՍ 12, “Այլ կազմակերպություններում մասնակցության բացահայտում” (հրապարակվել է 2011թ. մայիսին) ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2013թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, հատուկ անցումային դրույթներով: Հետընթաց կիրառումը խրախուսվում է:

Ստանդարտի նպատակն է՝ ներկայացնել տեղեկատվություն, որը ֆինանսական հաշվետվությունները օգտագործողին հնարավորություն կտա գնահատել. ա) այլ կազմակերպություններում մասնակցություններին առնչվող ռիսկերը և նրանց բնույթը, բ) մասնակցությունների ազդեցությունը ֆինանսական վիճակի, արդյունքների և դրամական հոսքերի վրա: Ստանդարտի պահանջները պարտադիր են հետևյալ մասնակցությունների համար՝ դուստր կազմակերպություններում, համատեղ պայմանավորվածությունում, ասոցիացված կազմակերպություններում, չհամախմբված կառուցավորված կազմակերպություններում:

- ՖՀՄՍ 13, “Իրական արժեքի չափում” (հրապարակվել է 2011թ. մայիսին) ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2013թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Կանոխ կիրառումը թույլատրվում է: Ստանդարտը կիրառվում է առաջընթաց այն ժամանակաշրջանի սկզբից, որից այն կիրառվում է: Սկզբնական կիրառման ժամանակաշրջանի համեմատական տեղեկատվությունը վերաներկայացում չի պահանջում:

Ստանդարտը “իրական արժեքի աստիճանակարգի” միջոցով բարձրացնում է իրական արժեքի չափման և բացահայտման հետևողականությունը և համադրելիությունը: Աստիճանակարգը գնահատման մեթոդում կիրառվող մուտքային տվյալները տարանջատում է երեք մակարդակների: Աստիճանակարգը ամենաբարձր առաջնայնությունը տալիս է նմանատիպ ակտիվների և պարտավորությունների ակտիվ շուկայում (չճշգրտված) գնանշումներին, իսկ ամենացածր առաջնայնությունը՝ ոչ դիտարկելի տվյալներին:

- ՖՀՄՍ 7, “Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտում” ստանդարտի փոփոխությունները (հրապարակվել է 2011թ.-ի դեկտեմբերին) ուժի մեջ է մտնում 2013թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Կիրառումը պահանջվում է հետընթաց բոլոր համեմատական ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունը պահանջում է բացահայտել իրավական ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանավորվածության ֆինանսական գործիքների հաշվանցման իրավունքները և հարակից պայմանավորվածությունները (օրինակ՝ գրավի պահանջները):

- ՀՀՄՍ 16, “Հիմնական միջոցներ” ստանդարտի փոփոխությունները (հրապարակվել է 2012թ. մայիսին) ուժի մեջ է մտնում 2013թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխությունները հստակեցնում են, որ պահեստամասերը, պահուստային սարքավորումները և սպասարկող սարքավորումները դասակարգվում են որպես հիմնական միջոց, եթե նրանք բավարարում են ՀՀՄՍ

16-ի հիմնական միջոցների սահմանմանը, այլապես դասակարգվում են որպես պաշար:

- ՀՀՍՍ 32, “Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում” ստանդարտի փոփոխությունները (հրապարակվել է 2011թ. դեկտեմբերին) ուժի մեջ է մտնում 2014թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Պահանջվում է հետընթաց կիրառում:

ՀՀՍՍ 32-ի փոփոխությունները հստակեցնում են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման հարցերը: Մասնավորապես, փոփոխությունները հստակեցնում են “ունի իրավական ամրագրված հաշվանցման ընթացիկ իրավունք” և “միաժամանակյա իրացման և մարման” արտահայտությունների իմաստները:

- ՀՀՍՍ 32, “Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում” ստանդարտի փոփոխությունները (հրապարակվել է 2012թ. մայիսին) ուժի մեջ է մտնում 2013թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՍՍ 32-ի փոփոխությունները հստակեցնում են բաժնետերերին բաշխումներին կամ բաժնային գործիքների գործարքի հետ կապված ծախսումներին վերաբերող շահութահարկը պետք է հաշվառվի ՀՀՍՍ 12, “Շահութահարկեր” ստանդարտի համաձայն:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

3.1 Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել և ներկայացվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ-ներ) պահանջների համաձայն: ՖՀՄՍ-ները Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված ստանդարտներն ու մեկնաբանություններն են: Դրանք բաղկացած են՝

- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներից,
- Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներից,
- Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի (ՖՀՄՄԿ) մեկնաբանություններից, և
- Մեկնաբանությունների մշտական կոմիտեի (ՄՄԿ) մեկնաբանություններից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

3.2 Անընդհատության սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա:

Ընկերության ղեկավարությունը, հիմնվելով կատարված դատողությունների վրա, ունի հիմնավորված ակնկալիք, որ Ընկերությունը կարող է շարունակել իր գործառնական գործունեությունը տեսանելի ապագայում:

3.3 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

3.4 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը (այսուհետ՝ Դրամ): Այն հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը՝ հազարների ճշտությամբ:

3.5 Դատողությունների, գնահատականների և ենթադրությունների օգտագործում

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջների համաձայն պատրաստելու համար Ընկերության ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը և պայմանական ակտիվների և պարտավորությունների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից: Գնահատումները և ենթադրությունները վերանայվում են շարունակաբար: Հաշվապահական գնահատումների փոփոխությունները ճանաչվում են փոփոխման և հետագա ժամանակաշրջաններում:

3.6 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Դրամի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է

Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժույթային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի միջին փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները ներկայացվում են (վերահաշվարկվում են)՝ կիրառելով փակման (հաշվետու ամսաթվի) փոխարժեքը,

բ) արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները, որոնք հաշվառվում են սկզբնական արժեքով, ներկայացվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Արտարժույթային օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են արտարժույթով գործարքների մարման կամ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով դրամային հոդվածների վերագնահատման արդյունքում, ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքներում:

3.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունում առկա են հետևյալ ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքները.

- դեբիտորական պարտքեր,
- կրեդիտորական պարտքեր,
- վարկեր և փոխառություններ,
- դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ:

Դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, ստացված վարկերը և փոխառությունները չեն նախորոշվել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները կազմված են դրամարկղի դրամական միջոցներից և ցայահանջ ավանդներից:

3.7.1 Ճանաչումը և սկզբնական չափումը

Ֆինանսական գործիքները ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործարքի պայմանագրային կողմ: Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքները չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ անմիջականորեն կապված ծախսումները: Կարճաժամկետ (մինչև վեց ամիս մարման ժամկետ ունեցող) դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքը հավասար է համապատասխան գործարքի գնին, այսինքն՝ դեբիտորական (կրեդիտորական) պարտքի դիմաց ստացման (վճարման) ենթակա դրամական միջոցների անվանական գումարին, եթե գեղչման ազդեցությունը էական չէ:

3.7.2 Հետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը դա այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվել էր սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով և հանած արժեզրկման գծով դուրսգրված ցանկացած գումար: Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և կիրառվող ամբողջ ժամանակաշրջանի

ընթացքում տոկոսային եկամուտների և ծախսերի բաշխման մեթոդ է: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որով մինչև մարման ժամկետը կամ շուկայի վրա հիմնված հաջորդ վերանայումը դրամական միջոցների ակնկալվող վճարումների հոսքերը զեղչվում են ճշգրտորեն մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ընթացիկ գուտ հաշվեկշռային արժեքը: Այս հաշվարկում պետք է ներառվեն պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները:

3.7.3 Ֆինանսական գործիքների ապաճանաչումը

Ֆինանսական ակտիվը (դեբիտորական պարտքերը) ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ.

ա) լրանում է ֆինանսական ակտիվի հետ կապված դրամական միջոցներ պահանջելու ժամկետը, կամ

բ) Ընկերությունը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի հետ կապված դրամական միջոցներ ստանալու պայմանագրային իրավունքը՝ առանց պահպանելու ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը կամ ակտիվի հետ կապված բոլոր հիմնական ռիսկերը և օգուտները:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կրեդիտորական պարտքերը, ստացված վարկերը և փոխառությունները) դուրս է գրվում այն և միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրով սահմանված պարտականությունը կատարվել է, չեղյալ է համարվել, կամ լրացել է դրա ուժի մեջ լինելու ժամկետը (հայցային վաղեմության ժամկետը):

3.8 Բաժնետիրական կապիտալ

3.8.1 Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերին անմիջականորեն վերագրվող ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

3.8.2 Բաժնետիրական կապիտալի հետզնում

Երբ որպես սեփական կապիտալ ճանաչված բաժնետիրական կապիտալը հետ է գնվում, վճարված գումարի չափը, ներառյալ ուղղակիորեն գործարքին վերագրվող ծախսերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցումներ: Հետ գնված բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես հետ գնված սեփական փայամասնակցության գործիքներ և ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցումներ:

3.8.3 Շահաբաժիններ

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում հայտարարվում են:

3.9 Հիմնական միջոցներ

3.9.1 Ճանաչումը և սկզբնական չափումը

Հիմնական միջոցների միավորը հաշվապահական հաշվեկշռում ճանաչվում է որպես ակտիվ, երբ՝

ա) ակնկալվում է, որ դրա հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, և

բ) դրա արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պահեստամասերը և սպասարկող սարքավորումները սովորաբար պահվում են որպես պաշարներ և ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակ, երբ ծախսվում են: Չնայած սրան, արժեքավոր պահեստամասերը և սարքավորումները որակվում են որպես հիմնական միջոցներ, երբ Ընկերությունը հույս ունի դրանք օգտագործել ավելի քան մեկ ժամանակաշրջանի ընթացքում: Նույն ձևով, այն պահեստամասերը և սպասարկող սարքավորումները, որոնք կարող են օգտագործվել միայն հիմնական միջոցի հետ համատեղ, հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցներ:

Հիմնական միջոցի միավորը, որը ճանաչվում է որպես ակտիվ, չափվում է սկզբնական արժեքով:

Ձեռք բերված ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերմանն ուղղակիորեն վերաբերող բոլոր ծախսումները: Մեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի և ուղղակի աշխատուժի ծախսումները, ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախսում, ինչպես նաև ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ու տեղանքի վերականգնման ծախսումները: Գնված ծրագիրը, որը համապատասխան սարքավորման գործունեության անբաժանելի մասն է կազմում, կապիտալացվում է որպես այդ սարքավորման մաս:

3.9.2 Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր բաղկացուցիչի ավելացման կամ հիմնական միջոցի միավորի բաղկացուցիչի փոխարինման ծախսումները ավելացվում են հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե ակնկալվում է, որ դրա հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, և դրա արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Հիմնական միջոցների փոխարինվող բաղկացուցիչները ենթակա են ապաճանաչման:

Բացի վերը նշվածից հիմնական միջոցի վրա կատարվող մյուս ծախսումները (օրինակ՝ սպասարկման, պահպանման) չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

3.9.3 Հետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

3.9.4 Մաշվածություն

Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխվում է՝ կիրառելով մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հիմնական միջոցի մաշվածությունը սկսվում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է շահագործման համար, այսինքն՝ երբ հիմնական միջոցի գտնվելու վայրը և վիճակը ապահովում են նրա շահագործումը Ընկերության մտադրություններին համապատասխան: Մաշվածության հաշվարկումը դադարեցվում է հետևյալ երկու ամսաթվերից առավել վաղ ամսաթվին.

ա) երբ հիմնական միջոցը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող (կամ ներառվում է այն խմբի մեջ, որը դասակարգված է որպես վաճառքի համար պահվող)՝ համաձայն ՀՀՍՄ 5-ի, և

բ) երբ հիմնական միջոցը ապաճանաչվում է:

Մաշվածության հաշվարկումը չի դադարեցվում, երբ հիմնական միջոցը դադարում է օգտագործվել կամ հանվում է ակտիվ օգտագործումից, քանի դեռ ակտիվը ամբողջությամբ չի մաշվել:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը առկա բոլոր հիմնական միջոցների համար արտահայտված է ժամկետով: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

Շենքեր	30 տարի
Կառուցվածքներ	30 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	30 տարի
Մեքենա-սարքավորումներ /նոր/	20 տարի
Մեքենա-սարքավորումներ /հին/	5 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	10-15 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	5-10 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	1-5 տարի

3.9.5 Անավարտ հիմնական միջոցներ

Անավարտ հիմնական միջոցներ են հանդիսանում կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով: Սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի ձեռքբերման արժեքը, աշխատուժի ծախսումները և այլ ուղղակի ծախսումները:

Փոխառության ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, կազմում են այդ ակտիվի ինքնարժեքի (սկզբնական արժեքի) մաս: Որակավորվող ակտիվն այն ակտիվն է, որի համար անհրաժեշտ է զգալի ժամանակահատված, որպեսզի այն պատրաստ լինի ըստ նշանակության օգտագործման (կամ վաճառքի) համար:

Անավարտ շինարարության գծով մաշվածության հաշվարկն սկսվում է համապատասխան ակտիվների կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից:

3.10 Ոչ նյութական ակտիվներ

3.10.1 Չափումը

Ընկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

3.10.2 Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները, որոնք կատարվել են ոչ նյութական ակտիվի ֆունկցիաները ընդլայնելու, բաղկացուցիչը փոխարինելու կամ սպասարկելու համար, ավելացվում են ոչ նյութական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, եթե Ընկերությունը կարող է ցուցադրել, որ այդ ծախսումները բավարարում են ոչ նյութական ակտիվի սահմանմանը և ճանաչման չափանիշներին: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են ծախս, երբ դրանք կատարվում են:

3.10.3 Հետագա ծախսումներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվը հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած ցանկացած կուտակված ամորտիզացիա և ցանկացած արժեզրկումից կորուստ:

3.10.4 Ամորտիզացիա

Ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացվող գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխվում է՝ կիրառելով ամորտիզացիայի հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիան հաշվարկվում է այն պահից, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար: Ամորտիզացիան դադարում է հետևյալ երկու ամսաթվերից առավել վաղ ամսաթվին.

ա) երբ ոչ նյութական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար նախատեսված, և

բ) երբ ոչ նյութական ակտիվը ապաճանաչվում է:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

ՀՀ Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի հեռանկարային 10 տարի
գարգացման սխեմաներ

Հաշվապահական հաշվառման և այլ համակարգչային ծրագրեր 10 տարի

3.11 Պաշարներ

Պաշարները ներկայացված են ինքնարժեքի և իրացման գուտ արժեքի նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է միջին կշռված արժեքի բանաձևով և ներառում է ձեռք բերման ծախսումները, արտադրական կամ վերամշակման ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

3.12 Արժեզրկում

Ընկերության հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որոշելու՝ արդյո՞ք առկա՞ է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են այդ ակտիվի (կամ ակտիվների խմբի) փոխհատուցվող գումարները և համեմատվում հաշվեկշռային արժեքի հետ: Եթե գնահատված փոխհատուցվող գումարը փոքր է, ապա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գնահատված փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Նմանապես, յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատվում է պաշարների արժեզրկված լինելը՝ պաշարի յուրաքանչյուր հոդվածի (կամ միանման պաշարների խումբը) հաշվեկշռային արժեքը դրա վաճառքի գնի՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները, հետ համեմատելու միջոցով: Եթե պաշարի հոդվածը (կամ միանման պաշարների խումբը) արժեզրկվել է, դրա հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև վաճառքի գին՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումները, իսկ արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյո՞ք առկա՞ է ինքնարժեքով կամ ամորտիզացված արժեքով չափվող

որևէ ֆինանսական ակտիվի (կամ միանման ակտիվների խմբի) արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն: Եթե առկա է արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն, Ընկերությունը ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ՝ շահույթում կամ վնասում:

Եթե արժեզրկումից կորուստը հետագայում հակադարձվում է, ակտիվի (կամ ակտիվների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարի վերանայված գնահատականը (պաշարների դեպքում, վաճառքի գին՝ հանած համալրման և վաճառքի ծախսումներ), սակայն ոչ ավելի, քան այն գումարը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ տարիներին ակտիվի (կամ ակտիվների խմբի) գծով ոչ մի արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

3. 13 Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները ներառում են աշխատավարձերը, կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները (ինչպիսիք են, օրինակ, վճարովի տարեկան արձակուրդները և հիվանդության հետ կապված վճարովի արձակուրդները) և պարգևավճարները:

Երբ աշխատակիցը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությանը մատուցել է ծառայություն, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որը ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչվում է՝

ա) որպես պարտավորություն՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Ընկերությունը այդ տարբերությունը ճանաչում է որպես ակտիվ՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և

բ) որպես ծախս, եթե այն չի ներառվում մեկ ուրիշ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի մեջ:

3.14 Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործառնություններ

Ընկերությունում ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) դասակարվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե դրա հաշվեկշռային արժեքը փոխհատուցվելու է հիմնականում վաճառքի գործարքի, այլ ոչ թե շարունակական օգտագործման միջոցով, ակտիվը ներկա վիճակում պատրաստ (մատչելի) է անմիջապես վաճառվելու, և դրա վաճառքը շատ հավանական է հաշվետու ամսաթվից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Ընկերությունը որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) չափում է դրանց հաշվեկշռային արժեքից և «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներ»-ից նվազագույնով: Ընկերությունը ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ՝ ակտիվի արժեքի ցանկացած սկզբնական կամ հետագա, մինչև «իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներ» նվազեցման գծով:

3.15 Հասույթ

3.15.1 Ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով, հաշվի առնելով վերադարձումները և արտոնությունները, առևտրային և ծավալային գեղչերը: Արտադրանքի և այլ ակտիվների իրացումից հասույթը ճանաչվում է, երբ գնորդին են փոխանցվում սեփականության հետ կապված

էական ռիսկերը և փոխհատուցումները, հատուցումը հավանական է, գործարքի հետ կապված ծախսերը և ապրանքների հնարավոր վերադարձումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել, չկա ապրանքների շարունակական կառավարում և հասույթի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

3.15.2 Ծառայություններ

Ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվետու ամսաթվին գործարքի ավարտվածության աստիճանի համամասնությամբ:

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունների իրացումից հասույթը ճանաչվում է ծառայությունների մատուցմանը զուգընթաց՝ յուրաքանչյուր ամսվա կտրվածքով: Այլ ծառայությունների ավարտման աստիճանը գնահատվում է հաշվի առնելով կատարված աշխատանքների ուսումնասիրությունը:

3.16 Պետական շնորհներ

Պետական շնորհները չեն ճանաչվում Ընկերության կողմից, քանի դեռ առկա չէ հիմնավորված երաշխիք, որ Ընկերությունը կատարելու է դրան կից պայմանները և շնորհները ստացվելու են: Պետական շնորհները Ընկերությունում ճանաչվում են որպես եկամուտ սխտեմատիկ և ռացիոնալ հիմունքով այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում նրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար ստացվել են:

3.16.1 Ակտիվներին վերաբերող պետական շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները, ներառյալ ոչ դրամային շնորհները իրենց իրական արժեքով, հաշվեկշռում ներկայացված են որպես հետաձգված եկամուտներ: Ընկերության կողմից օգտագործվող ներկայացման մեթոդով շնորհը արտացոլվում է որպես հետաձգված եկամուտ, որը ճանաչվում է որպես եկամուտ՝ սխտեմատիկ և ռացիոնալ հիմունքով, ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

3.16.2 Եկամուտներին վերաբերող պետական շնորհներ

Եկամուտներին վերաբերող շնորհները ներկայացվում են որպես այլ եկամուտներ:

3.17 Շահութահարկ

Շահույթի կամ վնասի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվում են տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հարկերն առաջանում են այնպիսի գործարքից կամ իրադարձությունից, որը նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում անմիջականորեն ճանաչվում է սեփական կապիտալում: Նման դեպքերում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ուղղակիորեն ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

3.17.1 Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տվյալ ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա շահութահարկի գումարն է: Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների

համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

3.17.2 Հետաձգված հարկեր

Ընկերության հետաձգված հարկերը (հետաձգված հարկային պարտավորությունները և հետաձգված հարկային ակտիվները) պայմանավորված են ժամանակավոր տարբերությունների (հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ) և չօգտագործված հարկային վնասը հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխելու հետ:

Ժամանակավոր տարբերությունների հետ կապված հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ օգտագործելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակով օգտագործվող գումարների (հարկային բազայի) ժամանակավոր տարբերությունների վրա:

Հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով ճանաչվում է հետաձգված հարկային պարտավորություն՝ բացառությամբ նրանց, որոնք առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումից՝ այնպիսի գործարքի ներքո, որն այդ գործարքի պահին չի ազդում ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի (վնասի) վրա:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով ճանաչվում է հետաձգված հարկային ակտիվ այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացումը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը, բացառությամբ այն հետաձգված հարկային ակտիվների, որոնք առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքի ներքո, որն այդ գործարքի պահին չի ազդում ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի (վնասի) վրա:

Հետագա ժամանակաշրջաններ տեղափոխվող չօգտագործված հարկային վնասների գծով ճանաչվում է հետաձգված հարկային ակտիվ այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացումը, որի դիմաց կարող են օգտագործվել այդ չօգտագործված հարկային վնասները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառվեն մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմնվելով հարկերի այն դրույքների վրա, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

3.18 Գործառնական վարձակալություն

Ընկերությունը, որպես վարձատու, իր գործառնական վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվները ներկայացնում է հաշվապահական հաշվեկշռում, այդ ակտիվների բնույթին համապատասխան:

Գործառնական վարձակալության գծով եկամուտները ճանաչվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության գծով ծախսերը, ներառյալ մաշվածությունը, ճանաչվում են որպես ծախս:

3.19 Ֆինանսական ծախսեր և եկամուտներ

Ֆինանսական եկամուտը ներառում է ընթացիկ հաշվիվների վրա հաշվեգրված տոկոսային եկամուտները:

Ֆինանսական ծախսերը ներառում են փոխառությունների գծով վճարվելիք տոկոսները: Փոխառության ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, կազմում են այդ ակտիվի ինքնարժեքի (սկզբնական արժեքի) մաս: Որակավորվող ակտիվն այն ակտիվն է, որի համար անհրաժեշտ է զգալի ժամանակահատված, որպեսզի այն պատրաստ լինի ըստ նշանակության օգտագործման (կամ վաճառքի) համար: Այլ փոխառության ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք կատարվում (առաջանում) են:

3.20 Փոփոխություններ հաշվապահական գնահատումներում, էական սխալներ և փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

3.20.1 Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը փոփոխվում է, երբ պահանջվում է ՖՀՄՄ-ներով, կամ եթե այդ փոփոխությունը նպաստում է տնտեսական գործունեության դեպքերի և գործառնությունների առավել ճշգրիտ ներկայացմանը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ չեն համարվում.

ա) հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընդունումը տնտեսական գործունեության այնպիսի դեպքերի և գործարքների համար, որոնք իրենց բովանդակությամբ տարբերվում են նախորդ տնտեսական գործունեության դեպքերից և գործարքներից,

բ) նոր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընդունումը՝ տնտեսական գործունեության դեպքերի և գործարքների համար, որոնք առաջ տեղի չեն ունեցել կամ հանդիսացել են ոչ էական:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը, որը կատարվում է նոր հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի ընդունման հետ կապված, կիրառվում է ըստ անցումային դրույթների, եթե այդպիսիք կան տվյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտում: Անցումային դրույթների բացակայության դեպքում՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը կիրառվում է հետընթաց, քանի դեռ դա իրագործելի է: Յուրաքանչյուր առաջացող ճշգրտում հաշվետու ժամանակաշրջանի հաշվետվությունում ներկայացվում է որպես չբաշխված շահույթի սկզբնական մնացորդի ճշգրտում: Համեմատելի տեղեկատվությունը վերաներկայացվում է, քանի դեռ դա իրագործելի է:

Հաշվետու տարում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել, որոնք կարող էին ազդեցություն գործել սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3.20.2 Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխությունները դրանք ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի կամ ակտիվի պարբերաբար սպառվող

մեծության ճշգրտումն է, որն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ընթացիկ վիճակի և դրանց հետ կապված ակնկալվող ապագա օգուտների և պարտականությունների գնահատումից: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններն առաջանում են նոր տեղեկատվության ստացման կամ նոր հանգամանքների առաջացման հետևանքով և, հետևաբար, չեն համարվում սխալների ուղղում:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը ներառվում է գուտ շահույթի կամ վնասի որոշման մեջ.

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում՝ եթե փոփոխությունն ազդում է միայն հաշվետու ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է երկուսի վրա էլ:

Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն:

Հաշվետու տարում հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել, որոնք կարող էին ազդեցություն գործել ընթացիկ կամ հաջորդող ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3.20.3 Նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալներ

Նախորդող ժամանակաշրջանի սխալները դրանք մեկ կամ մեկից ավելի նախորդող ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվություններում կատարած բացթողումներն ու խեղաթյուրումներն են, որոնք առաջանում են այն արժանահավատ տեղեկատվությունը չօգտագործելու կամ ոչ ճիշտ օգտագործելու արդյունքում, որը՝

ա) առկա էր, երբ այդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել էին հրապարակման համար.

բ) խելամտորեն ակնկալվում է, որ կարող էր ստացվել և հաշվի առնվել այդ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս և ներկայացնելիս:

Նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները ուղղվում են հետընթաց՝ դրանց հայտնաբերումից հետո.

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան ներկայացված ամենավաղ նախորդող ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

Հաշվետու տարում նախորդ տարիներին վերաբերող սխալների ուղղումներ չեն կատարվել:

4. Հասույթ

	<i>հազար դրամ</i>	
	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Էլեկտրաէներգիայի տեղափոխման ծառայությունների մատուցումից.		
ՀՀ Ներքին տարածքում	2,741,475	4,457,932
Հայաստանից դեպի Իրան	663,858	760,753
Վրաստանից դեպի Իրան	22,560	97,151
	3,427,893	5,315,836
Արտադրված էլեկտրաէներգիայի վաճառքից	70,980	93,556
Այլ ծառայությունների մատուցումից	-	1,178
	<u>3,498,873</u>	<u>5,410,570</u>

Ընկերության ծառայությունների իրացման սակագները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության Հանրային Ծառայությունների Կարգավորման Հանձնաժողովի կողմից:

ա) Էլեկտրաէներգետիկական համակարգին էլեկտրական էներգիայի տեղափոխման ծառայությունների մատուցման սակագինը (առանց ԱԱՀ).

<u>Կիրառման ամսաթիվը</u>	<u>դրամ/կՎտժ</u>
01.01.2008	0.8750
01.07.2008	0.3280
01.04.2009	0.8910
01.10.2009	0.3600
01.04.2010	0.7100
01.04.2011	0.8270
01.04.2012	0.3322

բ) «Լոռի-1» հողմային էլեկտրակայանից առաքվող էլեկտրաէներգիայի սակագինը (առանց ԱԱՀ).

<u>Կիրառման ամսաթիվը</u>	<u>դրամ/կՎտժ</u>
01.01.2008	31.447
01.01.2009	31.387
01.01.2010	32.816
01.01.2011	33.756
01.01.2012	35.339

5. Վաճառքի ինքնարժեք

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	1,807,111	1,807,448
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվների մաշվածություն	7,865	15,729
Աշխատանքի վարձատրության գծով	740,735	718,906
Սոցիալական ապահովության գծով	124,977	124,765
Նյութեր	88,527	85,835
Վերանորոգման ծախսեր	92,504	40,298
Պահպանման ծախսեր	37,493	28,315
Այլ ծախսեր	2,300	2,171
	2,901,512	2,823,467

6. Վարչական ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Աշխատանքի վարձատրության գծով	495,406	511,441
Սոցիալական ապահովության գծով	64,549	65,293
Չփոխհատուցվող հարկեր	61,431	24,845
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	29,429	18,027
Բանկային ծախսեր	1,799	1,560
Ապահովագրական ծախսեր	4,156	4,198
Կոմունալ ծախսեր	26,316	26,208
Գրասենյակային ծախսեր	1,582	2,017
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	14,321	12,761
Գործուղման ծախսեր	21,563	11,299
Ներկայացուցչական ծախսեր	8,890	8,372
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	12,995	4,600
Վերանորոգման ծախսեր	8,983	7,562
Սպասարկման և պահպանման ծախսեր	52,282	43,340
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	4,960	3,794
Այլ ծախսեր	7,280	19,228
	815,942	764,545

7. Այլ եկամուտ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Գործառնական վարձակալությունից	51,749	51,690
Տույժերից, տուգանքներից	43,577	16,634
Պաշարների իրացումից	30,539	22,082
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	6,267	6,430
Նյութական վնասի փոխհատուցումից	1,725	190
Դուրս գրված կրեդիտորական պարտքերից	17	109
Համաֆինանսավորումից (ա)	1,088,578	10,166
Եկամուտներին վերաբերող շնորհ	3,150	4,549
Այլ եկամուտներ	4,360	162
	1,229,962	112,012

(ա) Իրենից ներկայացնում է «Գյումրի-2» ենթակայանի վերանորոգման համար ՀՀ պետական բյուջեից համաֆինանսավորումը հարկային պարտավորությունների գծով՝ հիմնականում Ավելացված արժեքի հարկի գծով:

8. Այլ ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Տույժեր, տուգանքներ	2,196,672	1,976
ՀՄ մաշվածություն	487,596	530,473
Վարձակալական ծախսեր	41,649	29,925
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրում	12	81,931
Օտարված պաշարների ինքնարժեք	27,629	17,019
Այլ ծախսեր	28,100	16,711
	2,781,658	678,035

9. Ֆինանսական ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Տոկոսային ծախսեր	841,966	342,767
	841,966	342,767

10. Ֆինանսական եկամուտներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Տոկոսային եկամուտ – «Հայրուսգազարդ» ՓԲԸ-ին տրամադրված փոխառության գծով (ծնթ. 18.1)	108,185	219,062
Տոկոսային եկամուտ - այլ փոխառությունների գծով (ծնթ. 18.1)	13,274	14,233
Բանկային ավանդներից և այլ տոկոսային եկամուտներ	14,451	14,602
Ցպահանջ հաշիվներից տոկոսային եկամուտ	4,023	3,286
	139,933	251,183

11. Այլ օգուտ/ (վնաս)

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Արտարժութային օգուտ/(վնաս) վարկերի գծով	(1,157,533)	(1,090,341)
Արտարժութային օգուտ/(վնաս) ակտիվների վերաբերող շնորհների գծով	(30,741)	-
Արտարժութային օգուտ/(վնաս) դրամական միջոցների գծով	6,995	7,668
Արտարժութային օգուտ/(վնաս) այլ հոդվածների գծով	(56,091)	147
Արտարժութային օգուտ/ (վնաս)	(1,237,370)	(1,082,526)
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ/(վնաս) (ծնթ. 13.բ)	(91,861)	34,152
Հիմնական միջոցների լուծարումից վնաս (ծնթ. 13.բ)	(109,252)	(114,950)
Անհատույց տրված ակտիվներ	(14,350)	(41,366)
Հիմնական միջոցների արժեզրկման հակադարձում	1,504	-
Այլ	(48,800)	(83,168)
	(1,500,129)	(1,287,858)

12. Շահութահարկ

Ընկերության գործունեության արդյունքում առաջացած հարկվող շահույթի նկատմամբ «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված է 20 տոկոս շահութահարկի դրույքաչափ (2011թ. – 20%):

12.1. Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս (ծնթ. 12.3)	1,897,166	159,296
Հետաձգված հարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում) (ծնթ. 12.2.բ)	(2,016,549)	4,092
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(119,383)	163,388

12.2. Հետաձգված հարկային ակտիվներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Չօգտագործված հարկային վնասի գծով (ա)		
Տարեսկզբի մնացորդ	380,206	539,502
Հաշվանցում ընթացիկ հարկի պարտավորությանը	(380,206)	(159,296)
Տարեվերջի մնացորդ	-	380,206
Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով (բ)		
Տարեսկզբի մնացորդ	10,893	14,985
Տարվա փոխհատուցում/(ծախս)	2,016,549	(4,092)
Տարեվերջի մնացորդ	2,027,442	10,893
Ընդամենը տարվերջի մնացորդ	2,027,442	391,099

(ա) Չօգտագործված հարկային վնաս

Համաձայն «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի՝ Ընկերության գործունեությունից շահութահարկի գծով վնասը փոխանցվում է վնասի ստացման տարվան հաջորդող 5 տարիներ:

(բ) Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում

	<i>հազար դրամ</i>		
2012թ.	Սկզբնական մնացորդ	ճանաչված շահույթում/ վնասում	Վերջնական մնացորդ
Հիմնական միջոցներ	(8,592)	184,089	175,497
Կրեդիտորական պարտքեր (ա)	19,485	1,832,460	1,851,945
	10,893	2,016,549	2,027,442

(ա) Հաշվետու տարում հարկային նպատակով անհուսալի է ճանաչվել (ներառվել է հարկվող եկամտում) Մեղրի-Քաջարան գազատարի գծով նախավճարը՝ 9,137,100 հազար դրամի չափով (ծնթ. 22): Նշված պարտավորության մարման տարում՝ մարման գումարը հաշվի է առնվում Ընկերության հարկվող շահույթը/(վնասը) որոշելիս, որպես այլ նվազեցում, որով նշված պարտավորության գծով հաշվետու տարում ճանաչվել է 1,827,420 հազար դրամ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություն: Կրեդիտորական պարտքերի գծով մնացյալ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը՝ 24,525 հազար դրամ, առաջացել է չօգտագործված արձակուրդային պահուստից (ծնթ. 22):

2011թ.	<i>հազար դրամ</i>		
	Սկզբնական մնացորդ	ճանաչված շահույթում/ վնասում	Վերջնական մնացորդ
Հիմնական միջոցներ	-	(8,592)	(8,592)
Կրեդիտորական պարտքեր	14,985	4,500	19,485
	14,985	(4,092)	10,893

12.3. Ընթացիկ հարկ

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2012		2011	
	հազար դրամ	%	հազար դրամ	%
Վնաս մինչև հարկումը ըստ ՖՀՄՄ-ների	(3,972,439)		(122,907)	
Շահութահարկի հաշվարկ սահմանված հարկային դրույքով	(794,488)	20	(24,581)	20
Արտարժույթային վնասների հարկային հետևանք (ծնթ. 11)	247,474	(6)	216,505	(176)
Անտոկոս փոխառությունների գծով տոկոսային եկամտի հարկային հետևանքը (ծնթ. 10)	(21,637)	1	(46,659)	38
Կրեդիտորական պարտքի հարկային նպատակով անհուսալի ճանաչումից հարկային հետևանքը (ծնթ. 12.2.բ.(ա))	1,827,420	(46)	-	-
Հարկային տուգանքներ ու տույժերի հետևանքը	439,334	(11)	-	-
Հիմնական միջոցների լուծարումներից և օտարումներից առաջացած հարկային եկամուտների հետևանքը (ծնթ. 13.բ)	76,308	(2)	-	-
Չնվազեցվող տոկոսային ծախսերի հարկային հետևանքը	68,279	(2)	-	-
Հարկային ստուգմամբ արձանագրված լրացուցիչ եկամուտներ	36,430	(1)	-	-
Այլ չնվազեցվող ծախսերի/(չհարկվող եկամուտների) հարկային հետևանքը	18,046	(1)	14,031	(11)
Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը/ (փոխհատուցումը) և ընթացիկ հարկի արդյունավետ դրույքը	1,897,166	(48)	159,296	(130)

12.4 Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն/(կանխավճար)

	2012	հազար դրամ 2011
Մնացորդը տարեսկզբին	(65,336)	(47,636)
Շահութահարկի գծով ընթացիկ հարկ (ծնթ. 12.3)	1,897,166	159,296
Շահութահարկի գծով հաշվարկված տուգանքներ/տույժեր (ծնթ. 8)	2,074,533	-
Կուտակված հարկային վնասի հաշվանցում (ծնթ. 12.2)	(380,206)	(159,296)
Վճարում	(3,626,583)	(17,700)
Մնացորդը տարեվերջին	(100,426)	(65,336)
<i>Այդ թվում նվազագույն շահութահարկի գծով (ա)</i>	<i>74,545</i>	<i>64,224</i>

(ա) Համաձայն «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի՝ Ընկերությունը տվյալ և նախորդ տարիներին կատարել է շահութահարկի նվազագույն կանխավճարներ, որոնք ենթակա են հետագա տարիներին առաջացող շահութահարկից նվազեցման: Շահութահարկի նվազագույն կանխավճարների պահանջը չի գործելու 01.01.2014թ.-ից սկսած:

13. Հիմնական միջոցներ

հազար դրամ

	Շենքեր	Կառուցվածքներ	Փոխանցող հարմարանքներ	Մեքենաներ, սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրական գույք	Բազմաձյա տնկարկներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Կառուցվող ՀՄ-ներ	Զրահագործվող ՀՄ-ներ	Հողամասեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք												
Առ 1 հունվարի 2011թ.	2,993,846	1,284,917	66,603,971	51,388,292	959,660	513,485	102	357,670	980,209	18,223,573	68,239	143,373,964
Ավելացումներ	39,632	-	45,703	-	-	-	-	-	339,052	154,743	-	579,130
Նվազեցումներ	-	-	-	-	-	-	-	-	(52,886)	(1,788,090)	-	(1,840,976)
Վերադասակարգում	(24,680)	-	(852,993)	554,918	(113,822)	(2,058)	-	34,704	(544,475)	947,688	718	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	3,008,798	1,284,917	65,796,681	51,943,210	845,838	511,427	102	392,374	721,900	17,537,914	68,957	142,112,118
Ավելացումներ (ա)	18,780	13,131	17,146	27,578	73,942	4,580	-	7,056	5,821,612	7,400	11,349	6,002,574
Նվազեցումներ	(10,356)	(66,494)	(358,696)	(1,166,363)	-	-	-	-	(91,283)	(716,825)	-	(2,410,017)
Վերադասակարգում	-	-	-	(329,233)	(89,060)	(881)	-	-	-	419,174	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	3,017,222	1,231,554	65,455,131	50,475,192	830,720	515,126	102	399,430	6,452,229	17,247,663	80,306	145,704,675
Կուտակված մաշվածություն												
Առ 1 հունվարի 2011թ.	2,439,716	1,067,158	43,578,151	32,322,092	865,363	490,833	102	309,234	-	11,657,140	-	92,729,789
Ավելացումներ	33,079	17,073	926,967	1,355,029	6,301	8,737	-	8,762	-	-	-	2,355,948
Նվազեցումներ (բ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,480,685)	-	(1,480,685)
Վերադասակարգում	(24,681)	-	(793,356)	(3,425)	(104,549)	(26,996)	-	(640)	-	953,647	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	2,448,114	1,084,231	43,711,762	33,673,696	767,115	472,574	102	317,356	-	11,130,102	-	93,605,052
Ավելացումներ	35,747	14,247	885,704	1,352,841	11,038	13,483	-	11,076	-	-	-	2,324,136
Նվազեցումներ (բ)	(10,356)	(66,339)	-	(1,166,362)	-	-	-	-	-	(593,636)	-	(1,836,693)
Վերադասակարգում	-	-	-	(344,187)	(89,060)	(3,307)	-	-	-	436,554	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	2,473,505	1,032,139	44,597,466	33,515,988	689,093	482,750	102	328,432	-	10,973,020	-	94,092,495
Կուտակված արժեզրկում												
Առ 1 հունվարի 2011թ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	998,805	-	998,805
Արժեզրկման նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(169,989)	-	(169,989)
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	828,816	-	828,816
Արժեզրկման նվազում (բ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,505)	-	(1,505)
Առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	827,311	-	827,311
Ընթացիկ արժեք												
Առ 1 հունվարի 2011թ.	554,130	217,759	23,025,820	19,066,200	94,297	22,652	-	48,436	980,209	5,567,628	68,239	49,645,370
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	560,684	200,686	22,084,919	18,269,514	78,723	38,853	-	75,018	721,900	5,578,996	68,957	47,678,250
Առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	543,717	199,415	20,857,665	16,959,204	141,627	32,376	-	70,998	6,452,229	5,447,332	80,306	50,784,869

(ա) Հաշվետու տարում հիմնական միջոցների ավելացումները բաղկացած են.

	<i>հազար դրամ</i>
Կառուցվող հիմնական միջոցներ (գ)	5,780,850
Կառուցվող հիմնական միջոցների վրա կապիտալացվող տոկոսներ	40,761
Գնումներ	81,597
Կապիտալացված ծախսումներ	64,223
Կառուցված հիմնական միջոցներ	11,753
Չեղբերման հետ կապված չփոխհատուցվող հարկեր, տուրքեր	22,144
Շնորհով ստացված	1,246
Ընդամենը	6,002,574

(բ) Հաշվետու տարում հիմնական միջոցների նվազեցումները.

				<i>հազար դրամ</i>	
	Սկզբնական արժեք	Կոտակված մաշվածություն	Ընթացիկ արժեք	Լուծարումից մուտքեր/ Օտարման արժեք	Օտարումից/ լուծարումից օգուտ/(վնաս)
Լուծարված հիմնական միջոցներ	1,627,472	(1,617,905)	9,567	(8,432)	(17,999)
Վերադասակարգում պաշարի	358,696	-	358,696	358,696	-
Օտարված հիմնական միջոցներ	332,566	(218,788)	113,778	21,917	(91,861)
Կառուցվող հիմնական միջոցների դուրսգրում	91,283	-	91,283	30	(91,253)
Ընդամենը	2,410,017	(1,836,693)	573,324	372,211	(201,113)

գ) Հաշվետու տարում կառուցվող հիմնական միջոցների շարժը հետևյալն է.

	Մնացորդ 01.01.2012թ.	Ավելացում	Նվազեցում	Մնացորդ 31.12.2012թ.
39մլն. վարկային միջոցներով կառուցվող օդային գծեր	235,093	92,583	-	327,676
Իրան-Հայաստան 3-րդ օդային գծի կառուցում	208,507	127,559	-	336,066
Գյումրի-2 ենթակայանի վերակառուցում	184,407	5,601,470	-	5,785,877
Նորավան ենթակայան	2,610	-	-	2,610
Արևելյան մասնաճյուղ	91,253	-	(91,253)	-
Օպերատիվ ղեկավարման շենք /1հարկ/ 2016թ-ի	30	-	(30)	-
Ընդամենը	721,900	5,821,612	(91,283)	6,452,229

14. Ոչ նյութական ակտիվներ

<i>հազար դրամ</i>			
	ՀՀ Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի հեռանկարային զարգացման սխեմաներ	Հաշվապահական և այլ համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
Մկզբնական արժեք			
Առ 1 հունվարի 2011թ.	19,500	8,624	28,124
Չեղբերումներ	-	13,214	13,214
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	19,500	21,838	41,338
Չեղբերումներ	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	19,500	21,838	41,338
Կուտակված ամորտիզացիա			
Առ 1 հունվարի 2011թ.	3,900	5,048	8,948
Տարվա ամորտիզացիա	1,945	1,849	3,794
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	5,845	6,897	12,742
Տարվա ամորտիզացիա	1,945	3,015	4,960
Առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	7,790	9,912	17,702
Ընթացիկ արժեք			
Առ 1 հունվարի 2011թ.	15,600	3,576	19,176
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	13,655	14,941	28,596
Առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	11,710	11,926	23,636

15. Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ

	<i>հազար դրամ</i> 31.12.2012	31.12.2011
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման համար	1,921,797	1,213,685
Ենթակայանի տարածքի բարեկարգման գծով կապիտալացված ծախսեր	7,865	15,729
	1,929,662	1,229,414

16. Պաշարներ

	<i>հազար դրամ</i> 31.12.2012	31.12.2011
Պահեստամասեր	288,700	271,095
Հումք և նյութեր	525,303	524,909
Գնովի կիսաֆաբրիկատներ, համալրող շինվածքներ	372,434	370,142
Վառելիք	14,657	15,474
Տարա, տարանյութեր	2,855	2,249
Շինանյութեր	401,442	30,055
Այլ նյութեր	12,040	5,584
Այլ	27,104	26,856
	1,644,535	1,246,364

17. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր		
Հաղորդած էլեկտրաէներգիայի գծով	302,919	797,871
Արտադրված էլեկտրաէներգիայի գծով	21,524	14,536
Գործառնական վարձակալության գծով	10,376	7,043
Այլ	24,457	11,276
	359,276	830,726
Անհավաքելիության գծով պահուստ	(8,976)	(8,976)
	350,300	821,750
Այլ դեբիտորական պարտքեր		
Կանխավճարներ բյուջեի գծով	707,900	13,703
Կանխավճարներ գնումների գծով*	1,212,312	36,678
ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության աշխատակազմ ՊՀ-ից	30,000	30,000
Տույժեր, տուգանքների գծով		237
Կանխավճարներ սոցիալական ապահովության վճարների գծով	5,337	-
Աշխատակիցներին տրված կանխավճարներ	123	1,429
	1,955,672	82,047
	2,305,972	903,797

(*) 31.12.2012թ.-ի դրությամբ ներառում է վարկերի վերադարձելիության ապահովագրության գծով կանխավճարը՝ 1,192,338 հազար դրամի չափով (ծնթ. 20):

18. Ֆինանսական ակտիվներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Տրված փոխառություններ (ծնթ. 18.1)	1,136,122	4,613,180
Բանկային ավանդներ	-	30,131
	1,136,122	4,643,311
Ոչ ընթացիկ	-	783,219
Ընթացիկ	1,136,122	3,860,092
	1,136,122	4,643,311

**18.1. Տրված փոխառությունների շարժ
2012թ.**

հազար դրամ

	Տարե- սկզբի մնացորդ	Տարվա շարժ			Տարեվերջի մնացորդ
		Տրամադ- րում	Տոկոսի հաշվեգրում	Մարում	
«Հայրուսգազարդ» ՓԲԸ	2,586,244	-	108,185	(1,803,025)	891,404
«ՀԱԷԿ» ՓԲԸ	1,788,000	-	-	(1,788,000)	-
«Հայգազարդ» ՓԲԸ	187,308	-	13,274	(1,652)	198,930
«Էլեկտրաէներգետի- կական համակարգի օպերատոր» ՓԲԸ	40,200	-	-	-	40,200
«Զրհան» ՓԲԸ	11,428	-	-	(5,840)	5,588
Բանկային ավանդ	30,131	-	84	(30,215)	-
Ընդամենը	4,643,311	-	121,543	(3,628,732)	1,136,122

2011թ.

հազար դրամ

	Տարե- սկզբի մնացորդ	Տարվա շարժ			Տարեվերջի մնացորդ
		Տրամադ- րում	Տոկոսի հաշվեգրում	Մարում	
«Հայրուսգազարդ» ՓԲԸ	4,170,207	-	219,062	(1,803,025)	2,586,244
«ՀԱԷԿ» ՓԲԸ	588,000	1,265,000	-	(65,000)	1,788,000
«Հայգազարդ» ՓԲԸ	177,102	-	13,238	(3,032)	187,308
«Էլեկտրաէներգետիկա- կական համակարգի օպերատոր» ՓԲԸ	40,200	-	-	-	40,200
«Որոտանի ՀԷԿՀ» ՓԲԸ	71,400	-	-	(71,400)	-
«Զրհան» ՓԲԸ	14,433	-	995	(4,000)	11,428
Բանկային ավանդ	30,000	-	131	-	30,131
Ընդամենը	5,091,342	1,265,000	233,426	(1,946,457)	4,643,311

19. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Ընթացիկ հաշիվներ – ՀՀ դրամով	265,631	317,266
Ընթացիկ հաշիվներ – Եվրոյով	2,271	1,979
Ընթացիկ հաշիվներ – ԱՄՆ դոլարով	210	-
Դրամարկդում – ՀՀ դրամով	1,369	563
Կարճաժամկետ ավանդներ	-	125,726
	<u>269,481</u>	<u>445,534</u>

20. Վարկեր և փոխառություններ

	<i>հազար դրամ</i>	
	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Ոչ ընթացիկ	17,964,765	18,124,864
Ընթացիկ	6,185,253	3,139,591
	<u>24,150,018</u>	<u>21,264,455</u>

20.1. Վարկային միջոցների շարժ

2012թ.

	Սկզբնական մնացորդ		Տարվա շարժ									Ընդամենը
	Մայր գումար	Տոկոս	Մայր գումար					Տոկոսային ծախս				
			Ստացում	Շնորհ ճանաչում*	Մարում	Արտարժու քային վնաս/ (օգուտ)	Վերջն. մն.	Տարվա ծախս	Մարում	Արտարժու -քային վնաս/ (օգուտ)	Վերջն. մն.	
KFW 14.060.527 0.75տարեկան Euro	6,309,607	243,672	-	-	(245,978)	422,136	6,485,765	50,530	(61,606)	16,177	248,773	6,734,538
KFW 4.700.000 Euro 5 տոկոս	1,518,663	(399)	-	-	(378,928)	99,074	1,238,809	76,778	(76,191)	(176)	12	1,238,821
WB 19.600.000\$, 0.5 տոկոս	6,587,478	147,962	-	-	(315,723)	306,595	6,578,350	34,379	(41,394)	6,820	147,767	6,726,117
WB 8.988.290\$, 0.5 տոկոս	2,539,924	131,515	-	-	(242,006)	118,836	2,416,754	13,516	(39,690)	5,718	111,059	2,527,813
KFW 14.600.000 Euro 5% Տրանշ1-7.300.000	126,137	-	927,431	(776,096)	-	25,592	303,064	96,652	(78,686)	30	17,996	321,060
KFW 14.600.000 Euro 5% Տրանշ 2-7.300.000	371,502	4,286	1,490,670	(315,809)	(116,030)	43,601	1,473,934	88,528	(81,589)	855	12,080	1,486,014
ԻԱԶԲ LIBOR+2%	3,165,105	26,637	-	-	(2,180,630)	119,268	1,103,743	62,899	(79,778)	209	9,967	1,113,710
Վերականգնման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	62,788	19,191	1,729,136	(1,158,040)	-	(2,585)	631,299	14,166	(6,874)	898	27,381	658,680
Համաֆինանսավորում	6,195	2,803	7,575	(4,985)	-	-	8,785	1,230	(1,143)	-	2,890	11,675
ԻԱԶԲ CIRR+1% Euro	-	-	-	-	-	-	-	415,104	(370,779)	(1,026)	43,299	43,299
Sunir International	-	-	-	-	-	-	-	168,598	(155,365)	(300)	12,933	12,933
ASHIB EURO	-	-	802,549	-	-	(4,189)	798,360	1,817	-	-	1,817	800,177
ASHIB AMD	-	-	750,000	-	-	-	750,000	4,201	-	-	4,201	754,201
Երևանի ՋԷԿ	-	-	115,000	-	(115,000)	-	-	-	-	-	-	-
Որոտանի ՀԷՀԿ	-	-	2,888,000	-	(1,167,020)	-	1,720,980	-	-	-	-	1,720,980
Ընդամենը	20,687,399	575,667	8,710,361	(2,254,930)	(4,761,315)	1,128,328	23,509,843	1,028,398	(993,095)	29,205	640,175	24,150,018

2011թ.

	Սկզբն. մն.		Տարվա շարժ									Ընդամենը
	Մայր գումար	Տոկոս	Մայր գումար					Տոկոսային ծախս				
			Ստացում	Շնորհ ճանաչում*	Մարում	Արտարժու քային վնաս/ (օգուտ)	Վերջն. մն.	Տարվա ծախս	Մարում	Արտարժու -քային վնաս/ (օգուտ)	Վերջն. մն.	
KFW 14.060.527, Euro, 0.75 տոկոս	6,314,536	243,780	-	-	(243,979)	239,050	6,309,607	51,071	(59,226)	8,047	243,672	6,553,279
KFW 4.700.000, Euro, 5 տոկոս	1,731,432	4,518	87,743	-	(374,769)	74,257	1,518,663	93,304	(98,439)	218	(399)	1,518,264
WB 19.600.000\$, 0.5 տոկոս	6,488,046	145,697	-	-	(294,015)	393,445	6,587,476	33,439	(39,926)	8,753	147,963	6,735,439
WB 8.988.290\$, 0.5 տոկոս	2,610,407	123,791	-	-	(229,374)	157,949	2,538,982	13,501	(13,091)	7,627	131,828	2,670,810
KFW 14.600.000, Euro, 5% Տրանշ 1-7.300.000	121,984	46	627,740	(636,290)	-	(2,758)	110,676	26,534	(10,963)	(156)	15,461	126,137
KFW 14.600.000, Euro, 5% Տրանշ 2-7.300.000	-	-	579,226	(193,735)	-	(13,989)	371,502	17,851	(13,552)	(13)	4,286	375,788
ԻԱԶԲ LIBOR+2%	4,969,825	-	-	-	(2,011,174)	206,453	3,165,104	151,452	(124,814)	-	26,638	3,191,742
Վերականգնման և Զարգացման Միջազգային Բանկ	-	-	265,297	(212,825)	(571)	10,887	62,788	20,639	-	571	21,210	83,998
Համաֆինանսավորում	-	-	34,175	(22,056)	(5,924)	-	6,195	2,803	-	-	2,803	8,998
Ընդամենը	22,236,230	517,832	1,594,181	(1,064,906)	(3,159,806)	1,065,294	20,670,993	410,594	(360,011)	25,047	593,462	21,264,455

20.2. Վարկերի վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվություն.

Վարկ	Ֆինանսավորման համաձայնագիր	Նպատակը	Մարման ժամկետներ	Տարեկան %	Երաշխիք*/գրավ
KFW 14.060.527 Euro	25.06.1999թ. Հոսանքահաղորդիչ համակարգի վերականգման» ծրագիրը ֆինանսավորելու մասին	Կամո և Վանաձոր 2 հոսանքահաղորդիչ համակարգի վերականգնում	31/12/2040	0.75	Մուրհակներ
KFW 4.700.000 Euro	07.02.2005թ. «Տարածաշրջանային հզորության փոխանակում», «Ալավերդի-Գարդաբանի էլեկտրաէներգիայի տեղափոխման գծի վերականգնում-2003 66 054» վարկային ծրագրի ֆինանսավորման մասին	Ալավերդի - Գարդաբան վերակառուցում	30/06/2016	5.00	Մուրհակներ
WB 19.600.000\$	8 ենթակայանների վերանորոգումների, վերակառուցումների ֆինանսավորում	Էլ հաղորդման և բաշխիչ ցանցի ծրագիր	05/12/2035	0.50	Մուրհակներ
WB 8.988.290\$	Պարտքի փոխանցման Պայմանագիր 4(48)/CP-2004	Օժանդակություն համակարգին	17/12/2022	0.50	Մուրհակներ
KFW 14.600.000 Euro Տրանշ 1- 7.300.000	07.11.2009թ. «Գյումրի-2 ենթակայանի վերականգնում» վարկային ծրագրի ֆինանսավորման մասին	«Գյումրի-2 ենթակայանի վերականգնում»	30/06/2049	0.75 0.25	Գրավ՝ փոխադրման գծեր հենասյուներով, և մուրհակ
KFW 14.600.000 Euro Տրանշ 2- 7.300.000	07.11.2009թ. «Գյումրի-2 ենթակայանի վերականգնում» վարկային ծրագրի ֆինանսավորման մասին	«Գյումրի-2 ենթակայանի վերականգնում»	30/06/2049	3.78 0.25	Գրավ՝ փոխադրման գծեր հենասյուներով, և մուրհակ
WB 39,000,000\$	01.06.2011թ. ՀՀ և ՎՋՄԲ միջև կնքված համաձայնագիր	Հրազդանի ՋԷԿ-ից դեպի Շինուհայրի ենթակայան գնացող էլեկտրահաղորդիչ գծի փոխարինում	15/06/2036	2.15 1,99	Մուրհակներ

(*) Որպես «Ենթավարկային համաձայնագրով» վճարային պարտավորությունների ապահովման միջոց Ընկերության կողմից թողարկվել և ՀՀ ֆինանսների նախարարությանն է տրամադրվել վարկերի մարման անուիտետի գումարների անվանական արժեքի չափով տվյալ քանակի հասարակ անտոկոս մուրհակներ:

21. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Մնացորդը տարեսկզբին	1,060,766	35,956
Ավելացումներ (ա)	2,256,176	1,031,240
Արտարժույթային (օգուտ)/վնաս	30,741	-
Տոկոսային ծախսի գծով հաշվանցում	(82,843)	-
Եկամտի ճանաչում	(6,267)	(6,430)
Մնացորդը տարեվերջին	3,258,573	1,060,766

ա) Ավելացումները ներառում են շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով ստացված վարկերի գծով օգուտը (ծնթ. 20):

22. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	31.12.2012թ.	31.12.2011թ.
<i>Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր</i>		
Հիմնական միջոցների գծով	2,111,684	19,907
Ծառայությունների գծով	7,422	58,326
Այլ	18	26
	2,119,124	78,259
<i>Այլ կրեդիտորական պարտքեր</i>		
Մեղրի-Քաջարան գազատարի գծով նախավճար*	9,137,100	9,137,100
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վաճառքի գծով կանխավճար	4,685	-
Աշխատավարձի գծով	67,723	67,834
Սոցիալական ապահովության վճարների գծով	-	17,619
Հարկերի գծով	327,327	19,994
Չօգտագործված արձակուրդների գծով	122,627	97,425
Այլ	13,744	13,969
	9,673,206	9,353,941
	11,792,330	9,432,200

* Գազատարի համար նախավճարը կատարվել է 2007թ.-ին: Գազատարի օտարման ժամկետները փոխադարձ համաձայնությամբ պարբերաբար հետաձգվել են, և ակնկալվում է, որ այն կկայանա 2013թ.-ին: Ներկայումս ընթանում են բանակցություններ գազատարի վաճառքի գնի վերաբերյալ:

23. Առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումներ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերության առանցքային կառավարչական անձնակազմին տրված հատուցումները հետևյալն են.

	<i>հազար դրամ</i>	
	2012	2011
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ փոխհատուցումներ		
Գլխավոր տնօրեն	9,329	9,310
Գլխավոր տնօրենի տեղակալ		
Ֆինանսատնտեսական գծով	8,134	8,134
Գլխավոր հաշվապահ	7,827	7,774
	25,290	25,218

24. Ֆինանսական գործիքներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը հակված է պարտքային, տոկոսադրույքի և արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետ կապված ռիսկերին:

24.1 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը այն ռիսկն է, երբ գործընկերների կողմից Ընկերության նկատմամբ իրենց պարտավորությունների չկատարելու արդյունքում Ընկերությունը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է բանկային մնացորդներից, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից և մատակարարներին տրված կանխավճարներից:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, Ընկերության առևտրային դեբիտորական պարտքը՝ ընդամենը 359,276 հազար դրամ, ներկայացնում է հաղորդած և արտադրված էլեկտրաէներգիայի դիմաց ստացվելիք գումարները, ինչպես նաև վարձակալության հանձնված հիմնական միջոցներից ստացվելիք գումարները: Ընկերությունը երաշխիք դեբիտորական պարտքի գծով չի պահանջում:

Ընկերությունը առևտրային դեբիտորական պարտքերի անհավաքելիության գծով ձևավորված պահուստը հաշվետու տարում մնացել է անփոփոխ՝ 8,976 հազար դրամ:

31.12.2012թ. դրությամբ առկա առևտրային դեբիտորական պարտքի ժամկետայնությունը կազմել է.

	<i>հազար դրամ</i>
	31.12.2012թ.
Մինչև 59 օր	331,505
120 օրից ավել	27,771
	359,276

24.2 Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը տատանվում են շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով: Ընկերության տոկոսադրույքային ռիսկը առաջացել է երկարաժամկետ փոխառություններից: Ընկերությունը ունի ՀՀ ֆինանսների նախարարությունից (Միջազգային Զարգացման Ընկերակցությունից, Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկից, KfW-ից) և այլ միջազգային ու

տեղական բանկերից ստացված վարկեր և տեղական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ՝ ֆիքսված և փոփոխական տոկոսադրույքներով: Փոփոխական տոկոսադրույքով փոխառությունը Ընկերության համար առաջացնում է ապագա դրամական հոսքերի տոկոսադրույքային ռիսկ, իսկ հաստատուն տոկոսադրույքով փոխառությունը՝ իրական արժեքի տոկոսադրույքի ռիսկ: Նշված վարկերի վերաբերյալ համապատասխան տեղեկատվությունը ներկայացված է 20-րդ ծանոթագրությունում: Ղեկավարությունը չունի ֆիքսված կամ տատանվող դրույքաչափերի հանդեպ Ընկերության հակվածությունը որոշող ձևակերպված քաղաքականություն:

24.3 Արտարժույթի ռիսկ

Արժույթային ռիսկը այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Արժույթային ռիսկին Ընկերության հակվածությունը կապված է ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր արժույթով արտահայտված առևտրային գործարքներին, ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հետ:

Հաշվետու տարում Ընկերության արժույթային ռիսկը հիմնականում կապված է ԱՄՆ դոլարով արտահայտված վարկային պարտավորությունների մնացորդների հետ: Ղեկավարությունը չի հեջավորում արտարժույթի ռիսկի հանդեպ Ընկերության հակվածությունը:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության արտարժույթով դրամական միջոցները հետևյալն են.

	ԱՄՆ դոլարով	Եվրոյով	Ընդամենը
	հազար դրամ	հազար դրամ	հազար դրամ
Արտարժույթով հոդվածներ	համարժեք	համարժեք	համարժեք
Դրամական միջոցներ	211	2,270	2,481
Վարկեր	(11,026,321)	(10,636,843)	(21,663,164)
Կրեդիտորական պարտքեր	-	(2,111,683)	(2,111,683)
Ընդամենը	(11,026,110)	(12,746,256)	(23,772,366)

ԱՄՆ դոլարի և Եվրոյի նկատմամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված են հետևյալ հաշվարկային փոխարժեքները.

	31.12.2012	31.12.2011
	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ
1 ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքը	403.58	385.77
1 Եվրոյի փոխարժեքը	532.24	498.72

Զգայունության վերլուծություն

ՀՀ դրամի փոխարժեքի 5%-ով արժեզրկումը նշված արժույթների հանդեպ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի համեմատությամբ կնվազեցնի սեփական կապիտալը 1,188,618 հազար դրամ գումարով: Այս վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

ՀՀ դրամի փոխարժեքի 5%-ով ամրապնդումը նշված արժույթների հանդեպ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի համեմատությամբ կունենա գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն սեփական կապիտալի վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

16.04.2013թ. դրությամբ, նշված փոխարժեքների գծով փոփոխությունը հաշվետու ամսաթվին սահմանված փոխարժեքների նկատմամբ կազմել է.

	16.04.2013 ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամի ամրապնդում / (արժեզրկում)
1 ԱՄՆ դոլարի միջին փոխարժեքը	416.77	(3.3%)
1 Եվրոյի միջին փոխարժեքը	544.93	(2.4%)

24.4 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, երբ Ընկերությունը դժվարություններ է ունենում այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ տրամադրելով:

Փոխառությունների և վարկային պարտավորությունների գծով մարումները դրամական հոսքերի կանխատեսումներում ներառվում են՝ հիմնվելով վարկային ժամանակացույցի վրա:

Ընկերության ֆինանսական բաժինը շարունակական մոնիտորինգ է իրականացնում Ընկերության իրացվելիության գծով՝ ապահովելու համար գործառնական գործունեության համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների առկայությունը:

Ընկերությունը չունի ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ: Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Ընկերության ոչ-ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք խմբավորվել են ըստ մարման ժամկետայնության՝ հաշվետվության օրվանից հետո:

Ոչ-ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	Մարման ժամկետները			
	մինչև 6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարի և ավելի
Փոխառությունների և վարկերի գծով պարտավորություններ	4,454,786	1,730,467	6,167,522	11,797,244
Գնումների գծով	1,925,158	-	207,710	-
Աշխատանքի հատուցման գծով	67,723	-	-	-
Ընդամենը	6,447,667	1,730,467	6,375,232	11,797,244

25. Պայմանական դեպքեր

25.1 Ապահովագրություն

Ընկերության շենքերը և սարքավորումները, բացառությամբ տրանսպորտային միջոցների, ապահովագրված չեն: Ընկերությունը ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատման և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունների հանդեպ, որոնք

կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց առաջացած Ընկերության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով՝ բացառությամբ տրանսպորտային միջոցների պատահարների արդյունքում երրորդ անձանց հասցված վնասից: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

25.2 Պայմանական պարտավորություններ և պահուստներ

Չի անկնկալվում որևէ էական պարտավորության առաջացում Ընկերության դեմ հարուցված դատական հայցերից կամ այլ պայմանական պարտավորություններից՝ բացառությամբ նրանց, որոնք արդեն ճանաչվել են սույն ֆինանսական հաշվետվություններում:

25.3 Հարկային օրենսդրության երկիմաստություններ և պայմանականություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը բնորոշվում է հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը երբեմն հստակ չէ և պահանջում է մեկնաբանություններ: Երբեմն հարկային իրավասու մարմինները տալիս են տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկային ստուգումներ և ուսումնասիրություններ իրականացնում են օրենքով նման լիազորություններ ունեցող մարմինները: Հարկային օրենսդրության խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում հարկային պարտավորություններ չեն կարող առաջանալ, եթե տվյալ խախտումը հայտնաբերվել է այն կատարելու տարվան անմիջապես հաջորդող երեք տարին լրանալուց հետո: Սակայն որոշ հանգամանքներում սույն վաղեմության ժամկետը կարող է կասեցվել:

Այս փաստերը Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Դեկլարությունը հավատացած է, որ համապատասխանորեն գնահատել է հարկային պարտավորությունները՝ հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

26. Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունը իր կապիտալը կառավարում է ապահովելու համար Ընկերության շարունակական գործունեությունը:

Ընկերության կապիտալի կառուցվածքը ներառում է փոխառու միջոցները (ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորություններ) և սեփական կապիտալը:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նախորդ տարեվերջի դրությամբ Ընկերության փոխառու միջոցները մեծամասամբ կազմված են փոխառություններից և վարկերից (ծնթ. 20):

Ընկերությունը չունի կապիտալի արտաքին ներգործության պահանջներ: